

ประชาสัมพันธ์และเตือนการระบาดของศัตรูพืช

กลุ่มอารักขาพืช สำนักงานเกษตรจังหวัดลพบุรี

ปีที่ ๑๕ ฉบับที่ ๑ ประจำเดือน กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๘

เรื่อง โรคโคนเน่า- หัวเน่าในมันสำปะหลัง

แจ้งเตือน....เกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังเฝ้าระวังโรคโคนเน่า-หัวเน่า โดยเฉพาะแปลงที่ดินระบายน้ำไม่ดี เนื่องจากในช่วงนี้มีฝนตกหนัก ในหลายพื้นที่ มีความชื้นในอากาศสูง สภาพแวดล้อมเหมาะต่อการระบาดของโรค โดยขอให้เกษตรกรสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ

เกิดจากเชื้อราไฟทอปธอรา
(*Phytophthora spp.*)

ใบมันสำปะหลังแสดงอาการ

ลักษณะอาการ

เหี่ยวเหลือง โคนต้นแสดงอาการเน่าเป็นสีน้ำตาลหรือดำ หรือบางพันธุ์ โคนต้นมีการสร้างรากค้าชูขึ้น ตรกรอยแตกของโคนต้น เมื่อถอนขึ้นมา หัวมันสำปะหลังแสดงอาการเน่า ถ้าผ่าหรือหักหัวมันสำปะหลังจะเห็น ภายในเป็นสีน้ำตาล ในมันสำปะหลังบางพันธุ์มีการเน่าที่โคนและ ส่วนของหัวที่อยู่ใต้ดิน โดยที่ส่วนของลำต้นและใบยังคงมีลักษณะปกติ หรือบางพันธุ์แสดงอาการรุนแรงอาจยืนต้นตายได้

แนวทางป้องกันกำจัดโรคโคนเน่า- หัวเน่าในมันสำปะหลัง

๑. ก่อนการปลูก เก็บเศษเหง้า หรือเศษซากมันสำปะหลังเผาทำลายทิ้ง ทำความสะอาดเครื่องจักรกลการเกษตร ควรมี การไถตากดินอย่างน้อย ๒ สัปดาห์ แซ่ท่อนพันธุ์ด้วยสารป้องกันกำจัดเชื้อราเมทาแล็คซิล อัตรา ๒๐ - ๔๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร รวมถึงการใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มาไปหว่านในช่วงการเตรียมดินก่อนปลูก
๒. แปลงปลูกควรมีการยกร่องสูง หรือในบริเวณที่มีน้ำท่วมขังให้ทำร่องเพื่อระบายน้ำออกจากแปลง
๓. สำรวจแปลงอย่างน้อยสัปดาห์ละ ๑ ครั้ง ถ้าในช่วงฝนชุกควรสำรวจแปลงทุกวัน หากพบการระบาดให้ขุดถอนต้นที่แสดง อาการไปเผาทำลาย จากนั้นบริเวณที่แสดงอาการและโดยรอบห่างออกไปประมาณ ๑ เมตร ให้หว่านปูนขาว หรือโรยเชื้อรา ไตรโคเดอร์มาบริเวณรอบโคนต้นที่ขุดออก หรือกรณีระบาดรุนแรงมากใช้สารเคมีฟอสฟิธิล อลูมิเนียม อัตรา ๕๐ กรัม ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร ราดต้นละ ๓๐๐ ซีซี หรือพ่นอัตรา ๑๕๐ กรัมต่อไร่
๔. หลังการระบาดผ่านไปแล้ว เมื่อเริ่มการเพาะปลูกในฤดูกาลใหม่ แปลงที่เคยระบาดน้อยหรือปานกลางควรเลื่อนฤดูปลูกเป็นช่วงปลาย ฤดูฝนเพื่อให้ผลผลิตออกในฤดูแล้ง เลือกใช้พันธุ์ให้เหมาะกับพื้นที่ กำจัดซากพืชซากสัตว์ให้หมด ไถระเบิดดินดานและตากดิน หว่านปูนขาว เพื่อปรับสภาพดินและแซ่ท่อนพันธุ์ด้วยสารป้องกันกำจัดเชื้อรา ก่อนปลูก

*** ถ้าแปลงที่เคยปลูกเสียหายมากกว่าร้อยละ ๕๐

ต้องเปลี่ยนไปปลูกพืชอื่น***

“ ส่งเสริมให้ชุมชนเข้มแข็ง จัดการศัตรูพืชได้ด้วยตนเอง ”

กลุ่มอารักขาพืช ๐๓๖-๔๑๔๐๓๓ E-mail : Lopburi@doae.go.th

ประชาสัมพันธ์และเตือนการระบาดของศัตรูพืช

กลุ่มอารักขาพืช สำนักงานเกษตรจังหวัดลพบุรี

ปีที่ ๑๕ ฉบับที่ ๒ ประจำเดือน กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๘

เรื่อง โรคเน่าและผักตกระกูลกะหล่ำและผักกาด

เตือน..เกษตรกรผู้ปลูกผักตระกูลกะหล่ำ ได้แก่ กะหล่ำปลี กะหล่ำดอก บรอกโคลี คะน้า ผักกาดขาว ผักกาดหอม และกวางตุ้ง ทุกระยะการเจริญเติบโต ฝ้าระวังการระบาดของโรคเน่าและ เนื่องจากช่วงนี้ฝนตกหนัก ในหลายพื้นที่และมีความชื้นสูง เหมาะต่อการแพร่ระบาดของโรค เกษตรกรควรหมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ

ลักษณะอาการ

- ❖ อาการเริ่มแรกแผลมีลักษณะเป็นจุดฉ่ำน้ำเล็ก ๆ บนใบหรือบริเวณลำต้น ต่อมาแผลจะขยายลุกลาม มีสีน้ำตาลหรือน้ำตาลเข้มเนื้อเยื่อพืชบริเวณแผลจะยุบตัวลง มีเมือกเฝื่อนออกมา และมีกลิ่นเหม็นเฉพาะของโรคนี้ หลังจากนั้นพืชจะเน่ายุบตายไปทั้งต้น เชื้อแบคทีเรียสาเหตุโรคสามารถเข้าทำลายได้ทุกส่วนของพืชทั้งที่อยู่ในแปลงปลูกและในโรงเก็บ
- ❖ ข้อควรระวัง เมื่อภหรือน้ำและๆ ที่เกิดตามบริเวณแผลหรือส่วนที่เป็นโรค จะมีเชื้อแบคทีเรียอยู่เป็นจำนวนมาก สามารถแพร่ระบาดโดยติดไปกับน้ำ เครื่องมือและอุปกรณ์ทางการเกษตร

เกิดจากเชื้อแบคทีเรีย
Pectobacterium
carotovorum subsp.
carotovorum

แนวทางป้องกันกำจัดโรคเน่าและ

๑. ควรเลือกพื้นที่ปลูกที่ไม่เคยมีการระบาดของโรคนี้มาก่อน และมีการระบายน้ำที่ดี
๒. ก่อนปลูกพืชควรไถพรวนดินให้ลึกมากกว่า ๒๐ เซนติเมตรจากผิวดิน และตากดินไว้นานกว่า ๒ สัปดาห์จะช่วยลดปริมาณเชื้อสาเหตุโรคในดินลงได้
๓. ไม่ควรปลูกพืชแน่นเกินไป เพื่อไม่ให้มีความชื้นสูง เป็นการลดการระบาดของโรค
๔. รมดะร้วงไม่ให้ส่วนต่างๆ ของพืชเกิดแผลเป็นช่องทางให้เชื้อสาเหตุโรคเข้าทำลายพืช
๕. ควรดูแลไม่ให้พืชขาดธาตุแคลเซียม และโบรอนเพราะจะทำให้พืชเกิดแผลจากอาการปลายใบไหม้และไส้กลาง ทำให้เชื้อสาเหตุโรคเข้าทำลายได้ง่าย
๖. หมั่นตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอหากพบต้นที่ แสดงอาการของโรค ให้ขุดต้นที่เป็นโรคนำไปทำลายนอกแปลงปลูก
๗. ทำความสะอาดเครื่องมือและอุปกรณ์ทางการเกษตรหลังใช้กับต้นที่เป็นโรค
๘. หลังการเก็บเกี่ยวควรไถกลบเศษพืชผักทันทีและตากดินไว้ระยะหนึ่งแล้วไถกลบอีกครั้ง เพื่อลดการสะสมของเชื้อสาเหตุโรค
๙. แปลงที่มีการระบาดของโรค ควรปลูกพืชชนิดอื่นหมุนเวียน เช่น ถั่วเหลือง ถั่วเขียว และข้าวโพด เป็นต้น

“ ส่งเสริมให้ชุมชนเข้มแข็ง จัดการศัตรูพืชได้ด้วยตนเอง ”

กลุ่มอารักขาพืช ๐๓๖-๔๑๔๐๓๓ E-mail : Lopburi@doae.go.th

ประชาสัมพันธ์และเตือนการระบาดของศัตรูพืช

กลุ่มอารักขาพืช สำนักงานเกษตรจังหวัดลพบุรี

ปีที่ ๑๕ ฉบับที่ ๔ ประจำเดือน กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๘

เรื่อง โรคไหม้ข้าว (Rice Blast Disease)

เตือน...เกษตรกรผู้ปลูกข้าว เฝ้าระวังการระบาดของโรคไหม้ข้าว ซึ่งเป็นโรคที่สำคัญโรคหนึ่ง ทำให้ต้นข้าวเสียหายตั้งแต่ระยะกล้าถึงระยะออกรวง เนื่องจากช่วงนี้มีฝนตกหนัก ทำให้สภาพแวดล้อมเหมาะต่อการระบาดของโรค ดังนั้น เกษตรกรควรหมั่นสำรวจแปลงนาอย่างสม่ำเสมอ หากพบการระบาดให้ดำเนินการควบคุมและป้องกันกำจัดก่อนเกิดการระบาดรุนแรง หรือสามารถขอคำแนะนำได้ที่สำนักงานเกษตรอำเภอ หรือสำนักงานเกษตรจังหวัดใกล้เคียง

ลักษณะอาการ

ระยะกล้า ใบมีแผลจุดสีน้ำตาลคล้ายรูปดา มีสีเทาอยู่ตรงกลางแผล ความกว้างของแผลประมาณ ๒-๕ มิลลิเมตร และความยาวประมาณ ๑๐-๑๕ มิลลิเมตร แผลสามารถขยายลุกลามและกระจายทั่วบริเวณใบ ถ้าโรครุนแรงกล้าข้าวจะแห้งพุดตาย อาการคล้ายถูกไฟไหม้

ระยะแตกกอ อาการพบได้ที่ใบ ข้อต่อของใบ และข้อต่อของลำต้น ขนาดแผลจะใหญ่กว่าที่พบในระยะกล้า แผลลุกลามติดต่อกันได้ที่บริเวณข้อต่อ ใบจะมีลักษณะแผลคล้ายสีน้ำตาลดำ และมักหลุดจากกาบใบ

ระยะออกรวง (โรคไหม้คอรวง หรือ โรคเน่าคอรวง) ถ้าข้าวเพิ่งจะเริ่มให้รวง เมื่อถูกเชื้อราเข้าทำลาย เมล็ดจะลีบหมด แต่ถ้าเป็นโรคตอนรวงข้าวแก่ใกล้เก็บเกี่ยว จะปรากฏรอยแผลคล้ายสีน้ำตาลที่บริเวณคอรวง ทำให้เปราะหักง่าย รวงข้าวร่วงหล่นเสียหาย

การแพร่ระบาด พบโรคในแปลงนาที่ปลูกข้าวหนาแน่น ทำให้อับลม ใส่ปุ๋ยอัตราสูง สภาพอากาศร้อนตอนกลางวัน และขึ้นจัดตอนกลางคืน โดยกระแสลมแรงจะเป็นตัวช่วยในการแพร่กระจายโรคได้ดี

เกิดจากเชื้อรา

Pyricularia oryzae

แนวทางป้องกันกำจัด

๑. คลุกเมล็ดพันธุ์ด้วยสารป้องกันกำจัดเชื้อรา เช่น ไตรโซคลาโซล คาซูกาไมซิน คาร์เบนดาซิม โพรคลอราซ ตามอัตราที่ฉลากระบุ
๒. หว่านเมล็ดพันธุ์ในอัตราที่เหมาะสม คือ ๑๕ - ๒๐ กิโลกรัมต่อไร่ ในแปลงควรมีการถ่ายเท อากาศได้ดี และไม่ควรรดน้ำในอัตราสูงเกินไป ถ้าสูงถึง ๕๐ กิโลกรัมต่อไร่ โรคไหม้จะพัฒนา อย่างรวดเร็ว
๓. สำรวจแปลงนาอย่างสม่ำเสมอ ถ้าพบอาการของโรคไหม้ข้าวควรปฏิบัติ ดังนี้
 - พ่นเชื้อบีเอส (บาซิลลัส ซับทีลิส) อัตราตามคำแนะนำในฉลาก
 - พ่นเชื้อไตรโคเดอร์มาอัตรา ๑ กิโลกรัมต่อน้ำ ๒๐๐ ลิตร
๔. ในแหล่งที่เคยมีโรคระบาดและพบแผลโรคไหม้ทั่วไปร้อยละ ๕ ของพื้นที่ใบ (พบเฉลี่ย ๒ - ๓ แผลต่อใบ) ควรฉีดพ่นสารป้องกันกำจัดเชื้อรา เช่น ไตรโซคลาโซล คาซูกาไมซิน อิติเฟนฟอส ไอโซโพรไทโอเลน คาร์เบนดาซิม ตามอัตราที่ฉลากระบุ
๕. ใช้พันธุ์ต้านทานต่อโรคไหม้ - ภาคกลาง เช่น สุพรรณบุรี ๑ สุพรรณบุรี ๖๐ ปราจีนบุรี ๑ พลายงาม ข้าวเจ้าหอม พิษณุโลก ๑

“ ส่งเสริมให้ชุมชนเข้มแข็ง จัดการศัตรูพืชได้ด้วยตนเอง ”

กลุ่มอารักขาพืช ๐๓๖-๔๑๔๐๓๓ E-mail : Lopburi@doae.go.th

ประชาสัมพันธ์และเตือนการระบาดของศัตรูพืช

กลุ่มอารักขาพืช สำนักงานเกษตรจังหวัดลพบุรี

ปีที่ ๑๕ ฉบับที่ ๕ ประจำเดือน กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๘

เรื่อง โรคน้ำค้ำในข้าวโพด

เตือนเกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพด : เนื่องจากช่วงนี้มีฝนตกหนักในหลายพื้นที่ ทำให้มีความชื้นสูง และมีน้ำค้ำในช่วงเช้า เหมาะต่อการเกิดโรคน้ำค้ำในข้าวโพด โดยสามารถพบเชื้อโรคสร้างสปอร์ เป็นผงสีขาวบนผิวใบที่ลายของข้าวโพดในเวลาเช้าเมื่อสปอร์แก่จะแพร่ระบาดไปโดยลมเข้าทำลายต้นอื่น ๆ ต่อไปนอกจากนี้เชื้อที่ติดไปกับเมล็ดพันธุ์ที่ยังไม่แห้งดี เชื้อโรคที่ตกอยู่ในดิน หรือที่เกิดบนพืชอาศัยอื่น การแพร่ระบาดของเชื้อโรคมายังจากแหล่งต่าง ๆ ดังนี้ ใบข้าวโพดที่เป็นโรค ติดมากับเมล็ดข้าวโพดจากต้นที่เป็นโรค

เชื้อสาเหตุ : เชื้อรา *Peronosclerospora sorghi*.

ลักษณะอาการ : อาการของโรคเกิดได้ตั้งแต่ข้าวโพดเริ่มงอก โดยพบจุดเล็กๆ สีเขียวฉ่ำน้ำบนใบอ่อน ต่อมาใบข้าวโพดมีสีเหลืองซีด โดยเฉพาะบริเวณยอด หรือใบลายเป็นทางสีเขียวอ่อนสลับเขียวแก่ ในเวลาเช้าที่มีอากาศค่อนข้างเย็นและความชื้นสูง มักพบส่วนของเชื้อราลักษณะเป็นผงสีขาวจำนวนมากด้านใต้ใบ และเมื่อเป็นนานเข้าตามรอยที่มีสีเหลืองอาเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาล และมีอาการใบไหม้แห้งตายในที่สุด บางครั้งพบยอดข้าวโพดแตกเป็นพุ่ม ต้นเตี้ยแคระแกร็น ข้อถี่ ไม่มีฝัก หรือมีฝักขนาดเล็ก ก้านฝักมีความยาวมาก หรือมีจำนวนฝักมากกว่าปกติ แต่จะไม่สมบูรณ์ เช่น มีเมล็ดจำนวนน้อย หรือไม่มีเมล็ด ข้าวโพดในระยะเริ่มปลูกถึงอายุประมาณ ๓๐ วัน จะอ่อนแอต่อโรคนี้นมาก

แนะนำวิธีการป้องกันกำจัด ดังนี้

๑. สำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะสภาพแวดล้อมที่มีฝนตก ความชื้นสูง และอากาศเย็น
 ๒. ควรใช้พันธุ์ต้านทาน เช่น พันธุ์นครสวรรค์ ๓ นครสวรรค์ ๔ และนครสวรรค์ ๕
 ๓. คลุกเมล็ดพันธุ์ก่อนปลูกด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช ไดเมโทมอร์ฟ ๕๐% WP อัตรา ๓๐ กรัม ต่อเมล็ด ๑ กิโลกรัม หรือ เมทาแลกซิล ๓๕% DS อัตรา ๗-๑๐ กรัม ต่อเมล็ด ๑ กก.
 ๔. ในแหล่งที่เคยมีการระบาดของโรคหากพบว่าสภาพแวดล้อมเหมาะสมต่อการเกิดโรค คือ อุณหภูมิและความชื้นสูง เมื่อข้าวโพดอายุ ๕-๗ วัน ควรพ่นสารป้องกันกำจัดโรคพืช ไดเมโทมอร์ฟ ๕๐% WP อัตรา ๒๐ - ๓๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือเมทาแลกซิล ๒๕% WP อัตรา ๓๐ - ๔๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร ทุก ๗ วัน จำนวน ๓-๔ ครั้ง
 ๕. ถอนต้นที่แสดงอาการของโรคนำไปทำลายนอกแปลงปลูก
 ๖. พื้นที่ที่มีการระบาดของโรคควรปลูกพืชชนิดอื่นหมุนเวียนสำหรับข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ซึ่งมีพื้นที่ปลูกเป็นบริเวณกว้าง
- เน้นการป้องกันกำจัดโดยวิธีคลุกเมล็ดก่อนปลูก เนื่องจากเชื้อสาเหตุโรคสามารถเข้าทำลายได้ตั้งแต่ข้าวโพดเริ่มงอก การพ่นสารป้องกันกำจัดโรคพืช หลังจากข้าวโพดอายุ ๒๐ วันขึ้นไป จะไม่สามารถป้องกันกำจัดโรคนี้ได้

ขอขอบคุณแหล่งที่มาของข้อมูลและรูปภาพ : ๑. กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย กรมส่งเสริมการเกษตร

๒. ศูนย์วิจัยพืชไร่นครสวรรค์ กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

“ ส่งเสริมให้ชุมชนเข้มแข็ง จัดการศัตรูพืชได้ด้วยตนเอง ”

กลุ่มอารักขาพืช ๐๓๖-๔๑๔๐๓๓ E-mail : Lopburi@doae.go.th